

57.

A BUDAPESTI FERENCZ JÓZSEF

ORSZÁGOS

RABBIKÉPZŐ-INTÉZET

ÉRTESITŐJE

AZ 1933/34. TANÉVRŐL.

BUDAPEST, 1934.

NEUWALD ILLÉS UTÓDAI KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA

VIII., Üllői-ut 48.

57.

**A BUDAPESTI FERENCZ JÓZSEF
ORSZÁGOS
RABBIKÉPZŐ-INTÉZET**

ÉRTESITŐJE

AZ 1933/34. TANÉVRŐL.

BUDAPEST, 1934.

**NEUWALD ILLÉS UTÓDAI KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA
VIII., Üllői-ut 48.**

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

Dr. Edelman Bertalan.

Dr. Edelstein Bertalan

1876 június 26—1934 június 3.

1934. június 3-án rabbiképzőnk tanára, Dr. Edelstein Bertalan budai főrabbi, a község házából Isten háza felé tartva, tehát a *ליל אל מחר ירנו* hagyományoszerű gyakorlása közben, néhány lépésnyire a zsinagóga előtt összeomlott s csakhamar elhunyt. Vele kidőlt egy rabbi és tanító Izraelben, akit rabbiképzőnk nevelt a községének, a magyar zsidóságnak s nevelt tanáru önmagának.

Edelstein 1901-től halála percéig a budai zsidó községet szolgálta. Rabbiszolgálatának negyedszázados ünnepén hivei, Baracs Károly javaslatára, följánlották a módot és az eszközöket szentföldi utazásra. Erecből haza térve 1927-ben ily h iradással fordul közösségéhez: Izrael dolgozik, Izrael tanít, Izrael a kegyesség műveit gyakorolja. Evvel megrajzolta a maga pályájának is körvonalait: Edelstein dolgozott, tanított, a szeretet műveit gyakorolta.

Itt nincs rá terünk, hogy méltassuk azt a lankadatlan tevékenységet, melyet erejének, egészségének, önmagának föláldozásával Edelstein mint rabbi, tanár, mint a talmud-tórának vezetője, mint messzetekintő iskolafelügyelő, mint a jótékony-ságnak szervezője és gyakorlója kifejtett. Beérjük annyival, hogy a zsidó tudományhoz és irodalomhoz, valamint rabbiképzőnkhez való kapcsolatát vázoljuk.

Edelstein tudományos és irodalmi munkássága.

Hogy folyvást tanithasson, Edelstein folyvást tanult. Tudományra rátermettségeről döntő tanuságot tesz dijjal koszoruzott rabbiképzőbeli pályamunkája: »Az Eszther-Midrások«. (Megjelent mint doctori értekezés 1900-ban.) Ennek nevezetes előzményeire bukkantam. Ép' e napokban kezembe került Nöldekének egy lapja, melyben 1897. május 28-án ezt írja Bacher professzorunknak: »Wäre es nicht der Mühe werth, einmal das ganze Aggada-Material zu Esther sorgfältig zu sammeln und

kritisch zu sichten? freilich wären wohl nur sehr Wenige dazu im Stande, aber grade für Sie wäre das eine interessante Aufgabe. Ob sie freilich schon jetzt einigermaßen befriedigend zu lösen wäre, vermag ich nicht zu beurteilen, da ich nicht weiss, ob die nötigen Vorarbeiten in Bezug auf die Bearbeitung der Hauptquellen schon jetzt leidlich zu Ende geführt werden können.« S lám, ezt a föladatot, melyet nehézségénél fogva Bacher professzornak szánt Nöldeke, Bacher prof. pályakérdésnek tüzi ki, s Edelstein dijra, dícséretre méltóan végzi el. Amikor az Encyclopaedia Judaica részére kidolgoztam az »Esther Rabba« cikket, az idevágó irodalom áttanulmányozásánál megfigyelhettem, hogy nincs Edelstein munkájához fogható tanulmány az Eszter-aggadáról. Felöleli a Septuagintát, a talmudi aggadát, Eszter Rabbát, Abba Goriont, Panim Achérim 2 változatát, a yemeni Aggadát Esztert, a Gaster kiadta XV—XVI. századbeli Midrás Megillát, az 1519-ben megjelent, kévéssel azelőtt készült Midrás Megillat Eszthert, valamint a két targumot. Kivált behatóan vizsgálja Eszter Rabbát, viszonyát a régebbi Eszter-hagyományokhoz, a babilóni és palesztinai talmudhoz, (melyet a miénknél tökéletesebb formában használt föl az Eszter Rabba), cáfolja Buber és Jellinek föltevését, hogy Eszter R csak bővítése az Abba Gorionnak, fölismeri, hogy a Pirké R. Eliezerbeli és Tanchumabeli elemek csak később hatoltak be az Eszter Rabbába. Szerencsésen elemzi a tartalmat s megállapítja az unica-t, aggádákat, melyeket ép Eszter R. őrzött meg. Mindmáig Edelstein pályaműve a legteljesebb idevágó szakmunka.

Egész további életén át Edelstein megtartotta vonzalmát az aggadához. Az Eszter aggadának tartalmára visszatér dolgozata: »Az Eszterlegenda« (IMIT Évkönyv, 1909., 20—40.). Hasonló jellegű: »Ruth könyve az aggadában« (IMIT 1915., 81—115.), »Sámson alakja a bibliában és az aggadában« (M. Zs. Sz. 1926, 131—141.); már a biblia is mesebeli vonásokkal mutatja be Sámson, az aggáda a groteszk komikum felé alakítja tovább. — Beszédeinek egyéni zamatját is az aggáda növelte. Homiletikai irányuak következő aggadatörténelmi dolgozatai: »Az ünnepek a midrás és talmud költészetében« (Mult és Jövő 1915. szept. 339—341. Megbocsátás, harsona, pálmaág, sátor, Izrael a népekért), »Pészach a hagyomány költészetében« (Remény, 1926. ápr.).

Miként az aggadába szintugy a Bibliába is elmerült. Frenkel Bernát ifjusági és családi Bibliájában tőle való Sámuel első könyve, Jeremiás, Kóheleth, Eszther, — az IMIT részére lefordította a Példabeszédeket.

Az IMIT Évkönyvének 1906. óta a munkatársa. Ő javasolta Bánóczinak, hogy az Évkönyvben az év történetét is áttekintesse, Bánóczi ezt a föladatot Edelsteinre bízta, aki 1916—1933. a krónikás tisztjét fokozódó ügyességgel látta el.

»A vallásbölcselet hatása a liturgiára« (Bloch Mózes Emlékkönyv 1905, 39—55.) a talmud korabeli imákban kimutat bölcseleti és polemikus elemeket.

Egyideig az Allgemeine Zeitung des Judentumsnak, mindhalálig a Central-Verein-Zeitungnak magyarországi tudósítója. Munkatársa az Encyclopaedia Judaica-nak, járulékaik közül megjelent tőle: »Budapest« (IV. 1159—1164.), a tartalmas »Busse« ki volt szedve, de technikai okokból »Umkehr« alá sorozta be a szerkesztőség s így sorra nem került.

1913. júliusa óta a Budai Izr. Hitközség Értesítőjét szerkesztette, Bánóczi ezt a legjobb felekezeti lapunknak mondta.

1916. óta a Magyar Irodalomtörténeti Társaság folyóiratának az »Irodalomtörténet«-nek folyóiratszémájében munkálkodik közre; ennek 1917. május—júniusi számában Péchi Simonnak Guttmann—Harmos kiadta Szombatos Imádságos könyvét ismerteti.

Edelstein cikkei közölték: Családi Naptár, Egyenlőség, Fáklya, Hitközségi Közlöny, Izr. Családi Naptár, Izr. Tanügyi Értesítő, Jüdische Zeitung, Magyar Izrael, Magyar Zsidó Szemle, Magyar Zsinagóga, Mult és Jövő, Országos Egyetértés, Pester Lloyd, Remény, Ungarische Wochenschrift, Zsidó Élet, Zsidó Évkönyv, Zsidó Szemle.

Edelstein a héber stílust mesterien kezelte. Ez megnyilatkozik tőle készített számos sirkőföliiratban, valamint rabbiképzőnk félszázados jubileuma Emlékkönyvébeli (55—74.) dolgozatában מִסַּר קהלת ההבור melyben ezt a Mendelssohnnak tulajdonított paraenetikus iratot először adja ki teljesen s a szerzőség vitás problémáját tudományos tájantattal tárgyalja.

Edelstein és a rabbiképző.

Edelstein fiui hálával csüngött rabbiképzőnkön. Szinte rajongva tekintett föl tanáira. Bloch Mózesben egy tiszteletre méltó multnak megtestesülését csodálta, Bacher professzorban a mai tudomány fölül nem mult mesterét, az erkölcsi fönséget tisztelte.

De lelki rokonságot legbensőbbet Kaufmann Dáviddal érzett, aki a multat félig tudományos, félig költői színben látta. Rabbiképzőnk theologiai egyesületének »Dr. Kaufmann Dávid Emlékezete« c. kiadványában Edelsteintől való: »Kaufmann Dávid irodalmi munkássága« (31—40.). Legjobban az ragadja meg, hogy Kaufmannban összhanggá egyesül »a vallás szeretete a tudományért való rajongással«. A Bánóczi-Gábor szerkesztette Plutarchos II. kötetében, mely »a rabbiképző hajnalán feltündöklött hármass csillagzatnak« képét adja, Edelstein a Kaufmann pályáját írja le, rajongó kegyelettel. Vonzotta őt Kaufmann szeretete Cijon iránt, vonzotta Kaufmann sikra szál-

lása a zsidóság becsmérői (Paul de Lagarde, Stöcker) ellen. Amit Kaufmann káprázatos művészettel megtett az irodalomban, azt Edelstein az időszaki sajtóban, az iskolában, a szószéken, a tanári szobákban igyekezett követni: mindenkor védelmére kelt a zsidóság becsületének.

Pályájának legbüszkébb vívmányát, szüntelen tudományos önképzésének legteljesebb jutalmát, szenvedélyes tanításszeretetének legboldogítóbb kielégülését abban érezte, hogy 1921-ben a rabbiképző meghívta őt tanárnak. Tág munkakörének változatos tárgyai: Szentírás, talmud, szertartástan, történelem, rendszeres vallástan, vallásoktatás módszere, héber és aram nyelvtan, pastorális gyakorlat. Tanít a gimnáziumi fokon, tanít a főiskolai tanfolyamon. Odaadással részt vesz rabbiképzőnk életében. Mindenütt ott van, ahol szükség volt reá, ahol hasznára lehet a nagyrabecsült intézetének. S ámbár életét a zsinagógának szentelte és áldozta, úgy érezte גדול תלמוד תורה יותר מבנין בית המקדש (Megilla 16. b.).

Mint rabbi, mint tanító méltó volt az intézethez, mely őt nevelte. Intézetünk is kegyeletes elismeréssel tartozik ezen méltó neveltje áldott emlékének.

Heller Bernát.

özv. Freund Józsefné.

Özv. Freund Józsefné

Az elmúlt esztendőben Freund Józseftől, internátusunk alapítójától búcsúztunk e helyen. Immár a hűséges hitvestől, özv. Freund Józsefné, született Böhm Iréntől veszünk búcsút. Az isteni gondviselés még megengedte a nemeslelkű Nagyasszonynak, hogy láthassa legjelentősebb alapítványuk, a Rabbiképző- és Tanítóképző Intézet internátusának működését.

Özv. Freund Józsefné egy szívvel, egy lélekkel állott megboldogult férje mellett jó és rossz időkben. Mintaképe volt az igazi nagy zsidó asszonynak. Háza és szive mindig nyitva állott a szegények és elesettek számára.

Özv. Freund Józsefné (sz. Böhm Irén) Várpalotán született 1861-ben. A Böhm család, a Dunántúl egyik legtekintélyesebb kereskedő familiája, már a század kezdetén jelentős szerepet játszott a várpalotai és veszprémi hitközségek életében. 1885-ben lett hitvesévé Freund Józsefnek. A vallásos lelkület és a jótékonyság gyakorlásában eltöltött fiatalság emlékei kísérték el az ifjú asszonyt új otthonába, Óbecsére.

Harmónikus házasságukat tökéletesítette a közös nemes célkitűzések hasonlósága. Férjének közéleti és hitéleti, valamint jótékonysági tevékenysége ekkor már ismert volt a Bácskában. Két nemes lélek talált egymásra. Kölcsönösen ösztönözték egymást a jóra és nemesre. Együtt létesítették előbb városukban, Óbecsén, nagyjelentőségű alapítványaikat. Később a fővárosban tett számos ágy- és kiházasítási alapítvány hirdeti fenkölt szellemük emlékét.

A háboru vérzivatarai közepette fogamzik meg a két elhivatott lélekben a szárnyaló gondolat, hogy valóra váltsák évtizedek álmát és egyetlen magasztos gesztussal lefektessék az anyagi alapjait a lelkész- és tanítóképzés szinte elengedhetetlen mellékintézményének, az internátusnak. Hatszázezer koronát

ajánlottak fel e célra. Csodás véletlen folytán sikerült a két intézet tőszomszédságában lévő házat gyorsan megvásárolni és ezáltal átmenteni az alapítványt a válságos esztendőkre, amelyek az összeomlást követték.

Gróf Zichy János m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter
 Úr Önagyméltósága 1918. évi június hó 27-én 107.244/1918.
 VIII. számú leiratával:

„a hazai izr. lelkész és tanítóképzés érdekében oly hathatós módon előmozdító hazafias áldozatkészségéért az alapítóknak őszinte köszönetét nyilvánította.“

A nemes hitvestársak most már égi lakhelyükről együtt gyönyörködhetnek áldozatos hittel létrehozott intézményük virágzásában.

הנאהבים והנעימים בהייהם ובמותם לא נפרדו (II. Sám. 1, 23.).

Akik életükben egyek voltak a szeretetben és jóságban, azokat a halál sem választhatta el egymástól.

Főiskolánk vezérlőbizottsága, tanári kara, tanuló ifjúsága minden időn keresztül egyforma kegyelettel és hálával őrzi a két jótevő emlékét.

Forró imádságunk száll a Mindenség Urához: Adjon a két tiszta léleknek zavartalan nyugalmat. Örködjön síri álmuk felett a hála és elismerés hervadhatatlan örökzöld koszoruja. Isten szolgái, lelkipásztorok és tanítók százai fogják majd hirdetni az utódoknak az ő életük példaadó nagyságát.

ת"נ צ"ב"ה

Dr. Löwinger Sámuel.

Intézetünk az 1933–34. iskolai évben.

Intézetünk működésének 57-ik évét fejezte be.

I. Ferenc József apostoli király Ófelségének emlékére november hó 21-én tartottuk meg a gyászistentiszteletet.

özv. Freund Józsefné, szül. Böhm Irén

emlékére 1934. január hó 1-én tartottunk gyászistentiszteletet. Az emlékbeszédet Dr. Wax Aladár V. éves hallgató mondta.

somogyturi Kunffy Adolf

a IX-ik izr. községkerület elnöke, vezérlőbizottságunknak egy évtizeden át volt buzgó tagja elhunyt Kaposváron, 1934. március havában 97 éves korában. Somogymegye és Kaposvár társadalmi és kulturális mozgalmában mindig tevékeny részt vett, s a megyei törvényhatósági bizottságnak tagja volt, Kaposvár zsidó felekezeti életében vezető szerepet játszott.

Dr. Guttmann Mihály igazgató kinevezése.

A kormányzó ur Ófőméltósága *Dr. Guttmann Mihályt*, intézetünk felső tanfolyamának volt tanárát, a jeruzsálemi egyetem volt dékánját és a bresloui Jüdisch Theologisches Seminar volt elnökét 1933. október 31-én intézetünk igazgatójává nevezte ki. (6977/1933. II. sz. a. kelt rendelettel.) Dr. Guttmann Mihálynak eddigi tanári működése és hazánkon túl is ismert és elismert tudományos munkálkodása biztosíték arra, hogy nagynevű elődeinek Bloch Mózesnek, Dr. Bacher Vilmosnak és Dr. Blau Lajosnak nyomdokain haladva, meg fogja tartani és öregbiteni azt a tekintélyt, amelyet intézetünk messze a hazán túl is működésével kivívott. Isten áldását kérjük nagyrahitott működésére. Az igazgatót kinevezése alkalmából a tankerületi főigazgató, számos hitközség, iskola és magánosok üdvözölték.

Megalakulás. Az augusztus 30-án megtartott alakuló ülésen a tanári kar jegyzőnek Hausbrunner Vilmost, helyettesének Dr. Löwinger Sámuelt választotta meg; a tanári karnak a vezérlőbizottságban való képviselésével az igazgató mellett Dr. Waldapfel Józsefet bizta meg. Az Önképzőkör vezető tanári tisztjét Dr. Csetényi Imre vállalta. Az internátus vezetésével Dr. Löwinger Sámuelt bizta meg. A mensa ügyeinek vezetését Hausbrunner Vilmosra bizta. Könyvtárnoknak Dr. Löwinger Sámuelt választotta meg.

A javító és felvételi vizsgálatokat augusztus 30., 31-én és szeptember 1-én tartottuk meg. A tanítás a tanév megkezdését elhalasztó miniszteri rendeletre és a közbeeső nagyünnepekre való tekintettel október 16-án kezdődött meg.

Üdvözlések. Üdvöztük Dr. Löw Immanuel szegedi főrabbi, vezérőlbizottsági tagot szerencsés felgyógyulása és 80-ik születésnapja alkalmából. Vészi József szerkesztőt 75-ik születésnapja alkalmából, Dr. Löwy Ferenc marosvásárhelyi főrabbit papi működésének 40 éves jubileumán, Dr. Buday-Goldberger Leó vezérőlbizottsági tagot a II. osztályu érdemrenddel való kitüntetése és Dr. Barna Károly hitközségi előjáró, volt növendékünket, kormányfőtanácsosi címmel való kitüntetése alkalmából.

Az állami felügyeleti jog gyakorlására a V. K. M. ur Óméltósága október 19-én 34.330/1933. V. sz. a. k. rendeletével Dr. Pintér Jenő budapesti tankerületi főigazgatót, mint miniszteri megbizottat küldte ki. A főigazgató ur helyettese április hó 13-án meglátogatta az intézetet, az ügyvezetést megvizsgálta és azt rendben találta.

Kirándulások. Lagbeomer napján Dr. Löwinger tanár vezetésével Dobogókőre rándultak ki a tanulók. Az I. oszt. Dr. Csetényi tanárral, az V. oszt. Dr. Waldapfel tanár vezetésével Aquincumban tett tanulmányi sétát.

Ünnepélyek. Az iskolai év megnyitó napján az ifjuság tisztelgett a nemzeti zászló előtt. Március 15-én iskolai ünnepség volt az Önképzőkör rendezésében a márciusi eszmék emlékére. A hősök emléke előtt május 27-én hódolt az ifjuság.

Miniszteri rendeletek. A. V. K. M. 949/11933. V. ü. o. Komornik Ábrahám külnb. vizsgálatnak engedélyezése.

A V. K. M. 76.505/1933. VII. a. ü. o. A filmoktatásra vonatkozólag kérdéseket intéz.

A V. V. M. 6.493/1933. II. ü. o. Óradijak kiutalványozása.

A V. K. M. 33.767/1933. V. a. 1. ü. o. Iskolastatisztika kitöltésére vonatkozó intézkedések.

A V. K. M. 34.402/1933. V. a. 1. ü. o. A görög nyelvet tanulókról való statisztika.

A V. K. M. 91.006/1933. VIII. b. Az alapítványi számadások elfogadása.

A V. K. M. 34.330/1933. V. a. 1. ü. o. Megbízás Dr. Pintér Jenő tank. főig.-nak az áll. főfelügyeleti jognak gyakorlására.

A V. K. M. 6.977/1933. II. ü. o. Dr. Guttmann Mihálynak igazgatóvá való kinevezése.

A V. K. M. 24.680/1933. II. A közszolgálati alkalmazottak gyermekeinek ösztöndija.

A V. K. M. 7.281/1933. II. Dr. Guttmann Mihály ig. illetményeinek kiutalványozása.

A V. K. M. 7.449/1933. II. Waldapfel József előlépése a 2. fiz. osztályba.

A V. K. M. 7.400/1933. II. Jelentést kér a beiratkozott hallgatók érettségi vizsgálatának idejéről.

A V. K. M. 35.368/1933. V. a. 1. A tornászvilágbajnokság.

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

A V. K. M. 7.455/1933. II. ü. o. Dr. Löwinger Sámuel idegl. tanár véglegesítése.

A V. K. M. 29.470/1934. V. a. 1. ü. o. A zenetanítás eredményessé tétele ügyében.

A V. K. M. 4.470/1934. II. Dr. Guttmann Mihály ig. felesége u. j. családi pótlék kiutalványozása.

A V. K. M. 13.794/1934. Jelentést kér a 10.500/1926. M. r. végrehajtásáról.

A V. K. M. 30.298/1934. V. a. 1. ü. o. Pályázat a mennyiségtani továbbképző tanfolyamra.

A V. K. M. 29.226/1934. V. a. 1. ü. o. Dr. Baros Gyula ig.-nak az érettségi elnökül való megbízatása.

A V. K. M. 31.255/1934. V. a. 1. ü. o. A Testnevelési Főiskolára való Pályázati hirdetést küld.

Érettségi vizsgálat. Az alsó tanfolyam V. osztályának 13 tanulója és 1 érettségi vizsgálatot külföldön tett jelölt május hó 8-án tett héber érettségi vizsgálatot. A vizsgálaton a vezérlőbizottság elnökségétől kijelölt נשי חיל נספרי קדשנו tételt kellett kidolgozni. A szóbeli vizsgálat május hó 11-én és 13-án volt Dr. Hevesi Simon vezérlőbizottsági tag elnöklete alatt. A vizsgálatot sikeresen megállotta mind a 14 növendék.

A gimnáziumi tárgyakból május 15., 16., 17. és 18-án volt az írásbeli vizsgálat. Tételek voltak:

Magyar nyelv és irodalomból: *a)* Az ókori klasszikus irodalmak hatása a magyar irodalomra. *b)* A halmazállapotváltozás.

Latin nyelv és irodalomból: Tacitus Histor. II. könyv. 51. 52.

Német nyelv és irodalom: Petőfi lírája.

Görög nyelv és irodalom: Herodotos: IV. könyv. 46. 47. 48. fejezet.

A szóbeli vizsgálatokat június hó 12-én és 13-án tartottuk meg Dr. Baros Gyula, leánygimnáziumi igazgató, elnöklete alatt. Jelesen érett lett: 3, jól érett 2, érett 7 tanuló. Latinból javító vizsgálatra utasított 1 tanuló. Jeles eredménnyel tett kiegészítő érettségi vizsgálatot 2 tanuló.

A rabbivizsgálatok március 11-től 21-ig folytak le. Házi dolgozatuk és zárthelyi írásbeli vizsgálatuk alapján szóbeli vizsgálatra bocsáttattak: Dr. Fisch Henrik, Dr. Boros István, Dr. Grün Albert, Dr. Jakab Jenő, Dr. Krämer Móric, Dr. Reich Béla, Dr. Lányi György, Dr. Schwartz Mór, Dr. Vidor Pál.

A vizsgálóbizottság elnöke: Dr. Kiss Arnold budai főrabbi, tagjai: Dr. Herzog Manó kaposvári főrabbi, vezérlőbizottsági tag, Dr. Guttmann Mihály igazgató, Dr. Fischer Gyula, Dr. Hevesi Simon és Dr. Hoffer Ármin tanárok voltak.

A március 23-án megtartott avató-ünnepségen Dr. Kiss

Arnold avató beszéde után Dr. Guttmann Mihály igazgató avatta fel a jelölteket. Ezeknek nevében Dr. Vidor Pál mondott köszönő beszédet.

Végzett növendékeink közül Dr. Rácz Zoltán a lovasberényi, Dr. Tennen Béla a bácsopolyai, Dr. Weisz Pál a hódmezővásárhelyi hitközség, Dr. Grün Albert az ercsi kerület, Dr. Jakab Jenő a gyöngyösi hitközség rabbijává választott meg. Dr. Schächter László a szatmárnémeti hitközség hittantanára lett, Dr. Vidor Pál a budai hitközségtől kapott hittantanári megbízást, Dr. Schwarcz Mór a pesti hitközség hittantanára, Dr. Boros István a székesfehérvári hitközség rabbihelyettese.

Jutalmak. A Dr. Mahler Ede alapítvány kamatait Hahn István, a Dr. Bacher Vilmosné alapítvány kamatait Deutsch Gábor, a Herzog Ödön alapítvány kamatait Rosenblum Manó kapta. A Bánóczi-féle magyarnyelvű jutalmat Komlós Ottó V. o. t., a Dr. Klein Miksa-féle héber nyelvit Braun Vilmos II. o. t., az 50 éves barátság alapítvány 4 jutalomdíját Blaszc Andor, Donáth György, Engel József V. o. t. és Fried Ödön IV. o. t. kapta. A Gara Emil-féle jutalomdíjat Funk Oszkár IV. o. t., a Lazarus-féle jutalomdíjat Hajós György II. o. t., özv. Lázár Lipótné jutalomdíjat Fleischer Tibor II. o. t., a Hevesi Simon-féle jutalmat Schindler József II. o. t., a gyorsírási jutalomdíjat Spitz László I. o. t., az Écz Chájim jutalomdíját Vogel Mayer IV-ik és Jólesz László III. oszt. tanulók kapták.

A középiskolák 100 szótagos gyorsíró versenyén díjat nyert: Fleischer Tibor II. o. t., Spitz László I. o. t. és Weisz Árpád I. o. t. Tanár: Dr. Csetényi Imre.

A Goldziher Ignác Theologiai Egyesület (GITE) jelentése.

Diszelnök: *Dr. Guttmann Mihály.*

Elnök: *Dr. Katona József;* alelnök: *Rosenblum Manó,* majd *Dr. Wassermann Jenő;* főtitkár: *Scher Tibor;* főpénztáros: *Deutsch Gábor,* majd *Dr. Wassermann Jenő,* majd *Szrulyovics Ernő;* főjegyző: *Deckner Gábor;* ellenőr: *Sebestyén József;* titkár: *Czimmer József,* majd *Löwy Adolf;* pénztáros: *Eckstein Miklós;* jegyző: *Szabó Ödön,* majd *Jólesz Károly,* majd *Földvári Tibor.*

Közel öt évtizedes Egyesületünk munkássága ez évben gyakran odairányult, hogy az Egyesület tekintélye megnövekedjék és neve ismert legyen a magyar zsidóság legszélesebb rétegei előtt. Az idők megnehezült járása új feladatok elé állította Egyesületünket. Tagjaink szociális helyzete és kulturális-társadalmi igényei megkövetelték, hogy az új időknek és új feladatoknak megfelelően átalakuljon Egyesületünk élete is.

Nagy lelkesedéssel kértük fel Egyesületünk élére diszelnökül *Dr. Guttmann Mihály* rektort, aki, midőn átnyújtottuk ezen elhatározásunkat tartalmazó jegyzőkönyv diszkivonatát, biztosította Egyesületünket arról, hogy mindenkor számíthatunk támogatására és segítségünkre lesz céljaink elérésében.

Egyesületünk az 1893-ban jóváhagyott *alapszabályok* szerint működött eddig. Ez évben új és a modern egyesületi életnek megfelelő alapszabályt szerkesztettünk, melynek jóváhagyása folyamatban van.

Közéleti és társadalmi téren állandó kapcsolatot tartottunk fenn azokkal a tényezőkkel, melyeknek segítségével céljainkat megvalósíthattuk. Egyesületünk képviselete résztvett a zsidó közéletnek minden megnyilatkozásában.

Egyesületünk ezévi életében kiemelkedő esemény volt *Stern Samu* m. kir. udv. tanácsos, az Orsz. Iroda és Pesti Izr. Hitk. elnökének előadása, melyet »A magyar rabbik feladata és helye a hitközségekben« címmel 1933. dec. 30-án tartott főiskolánk disztermében. Nagyjelentőségű előadásában, melyen az egész hivatalos magyar zsidóság megjelent és képviseltette magát, s amelynek igen nagy visszhangja támadt a felekezeti sajtóban, az új rabbi-generáció alkotmányos helyzetét világította meg s a jövő ígéreteinek, reménységének szavaival buzdította Egyesületünk tagjait. Előadásáért Dr. Guttmann Mihály rektor, Dr. Hevesi Simon vezető főrabbi és Katona József, Egyesületünk elnöke mondottak köszönetet.

Kulturális téren nyilvános előadások tartásával és szemináriumi munkával fejtett ki működést Egyesületünk. Művészi nivóju *chanukka-estünk* műsora, melyet 1933. dec. 16-án tartottunk, a következő volt: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi gyertyagyújtás, végezte: Ábrahámsohn Manó főkántor. 3. Dr. Salgó László: Ünnepi beszéd. 4. Hollán Lili szavalatai. 5. Harányi-Dortheimer-Kuttner-Rejtő vonósnégyes zeneszáma. 6. Beregi Oszkár szavalatai. 7. König Pál felolvasása. 8. Zárószó.

Bacher Vilmos emlékünnepségünkön, 1934. jan. 13-án Dr. Heller Bernát professzor emlékbeszédet mondott. Bartos Gyula, a Nemzeti Színház örökös tagja, Kiss Arnold alkalmi költeményét szavalta. Deutsch Gábor »Bacher jelentősége nemzeti művelődésünkben« című tanulmányát olvasta fel.

Kulturális üléseinken Dr. Hevesi Ferenc: »Pszichoanalízis és bibliamagyarázat«; Dr. Szemere Samu: »Modern pedagógiai problémák«; László István: »A német zsidóság új arca«; Scheiber Sándor: »Az ötvenéves Magyar Zsidó Szemle jubileumára« címmel tartottak előadást. A zuglói Templomegyesület meghívására tartott ismeretterjesztő előadásunkon Dr. Wassermann Jenő »Vallás és kultúra« címmel tartott előadást, utána Scher Tibor Szentírásmagyarázata következett, majd Funk Oszkár m. v. szavalt.

Dr. Vidor Pál ez évben is filozófiai szemináriumot és Hahn Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

István sémi filológiai szemináriumot tartott Egyesületünk tagjai részére.

Tagjaink nagy buzgalommal terjesztették a fővárosban és vidéken a zsidó kulturát, prédikáltak és előadásokat tartottak rendszeresen az intézet templomában, az egyetemi hallgatók Istentiszteletein és kulturális estjein, a MINOSZ ápolónő otthonában, a pesti Chevra Kadisa Aggokházában, továbbá serény munkásságot fejtettek ki a Tudomány-Egyetem szemináriumaiban.

Rendszeres és rendkívüli tag- és közgyűléseken vitattuk meg Egyesületünk napi problémáit és két *diszközgyűlést* tartottunk. Február 12-én Dr. Hevesi Simon pesti vezető-főrabbi, intézetünk professzora, negyven éves papi jubileumát ünnepeltük. Dr. Guttmann Mihály és Katona József üdvözlő szavai után a jubiláns köszönte meg az ünneplést, majd Takács Pál olvasta fel: »Miért a vallásfilozófia a legfontosabb a pap számára« című tanulmányát. Március 22-én elbúcsúztunk felavatott kollégáinktól. Az elnök búcsúbeszéde után Dr. Herzog Manó, Dr. Heller Bernát, Dr. Edelstein Bertalan, Dr. Benoschofszy Imre és az újonnan felavatott rabbik beszéltek.

Egyesületünk három diszvacsorát rendezett: Szimchat Tora-kor, purimkor és márciusban a felavatott kollégák tiszteletére.

Szociális téren a legnehezebb feladatok előtt állott ezévben is Egyesületünk. Kollégáink egyetemi tanulmányait kellett tandíjsegélyekkel lehetővé tennünk. Sikerült elérnünk, hogy ez évben is mindenki fennakadás nélkül folytathatta egyetemi tanulmányait. Természetbeni segélyezést is kezdeményeztünk. A tél beálltával szemet szereztünk az internátus részére és egész évben tejet és tejtermékeket menzánk részére. Megindítottuk kollégáink részére cipőakciónkat is és beszereztünk egy új selyemornátust. Ezen a téren még minden munka folyamatban van, természetbeni segélyezést tovább ki kell építenünk.

Egyesületünk életében még sok munka vár elvégzésre, sok feladat megoldásra: az elmúlt év munkája sok tekintetben kezdet volt és folytatásra vár.

A Blau Lajos Talmudtudományi Társulat jelentése az 1933—34-i tanévről.

Örökös diszelnök: *Dr. Blau Lajos*. Elnök: *Dr. Jakab Jenő*. Intéző Bizottság: *Hahn István, Rosenblum Manó, Takács Pál* és *Dr. Weinberger Mózes*. Disztagok: *Dr. Guttmann Mihály, Dr. Hoffer Ármin, Dr. Löwinger Sámuel* és *Dr. Krémer Móric*. Tiszteletbeli tag: *Breszlauer Artur*.

1933. nyarán a Társulat kiadta első Évkönyvét, melyben *Székely Ferenc, Dr. Guttmann Mihály, Dr. Krémer Móric, Dr. Jakab Jenő* és *Dr. Weinberger Mózes* cikkei foglaltak he-

lyet. Az Évkönyv megérdemelt feltűnést keltett. Külföldi tudományos körök is üdvözölték a Társulatot az Évkönyv megjelenése alkalmából. Idén újból kiadjuk Évkönyvünket, mely a nyár folyamán meg fog jelenni.

Ez évben kezdte meg Társulatunk a *שלוש סעודות*-ok rendezését a vallásos és baráti érzés ápolására. Köszönetünk illeti az »Écz Chájim« egyletet, mely volt szives az anyagi részt magára vállalni. A *שלוש סעודות*-okon a hallgatók adtak elő, majdnem minden alkalommal megjelent *Dr. Guttmann Mihály* rektor ur és *Dr. Löwinger Sámuel* professzor ur is. A rektor ur minden esetben fel is szólalt és ezt az alkalmat használta fel arra, hogy a péntek esti prédikációkra is reflektáljon.

Előadások: Nyilvános ülést tartottunk, melynek programja volt: *Rosenblum Manó:* Elnöki megnyitó. *Dr. Guttmann Mihály:* Blau rektort üdvözlő beszéd. *Dr. Blau Lajos:* Bevezető szavak »A Talmud kulturtörténeti jelentősége« c. dolgozatához, melyet *Dr. Jakab Jenő* olvasott fel. *Rosenblum Manó:* Zárszó.

A körzetekben is tartottunk előadásokat. A IX. kerületi kulturtársaságban *Dr. Weinberger Mózes:* »A zsidók szociális helyzete a Talmud korában« címen. A zuglói Kiss József ifjúsági egyesületben *Dr. Jakab Jenő:* »A nevelés a Talmudban« és *Takács Pál:* »Zsidó összetartás« címmel.

Üdvözlések: Képviseltettük magunkat *Dr. Grün Albert* ker. főrabbi beiktatásának ünnepélyén. Társulatunk nevében *Dr. Jakab Jenő* elnök héber nyelven bucsuztatta el a Társulattól a volt vezetőséget és rendes tagokat a Goldziher Ignác Theológiai Egyesület rabbibucsuztató közgyűlésén, majd felolvasta *Dr. Blau Lajos* rektor ur héber nyelvű üdvözlő levelét.

Disztagoknak megválasztottuk: *Dr. Guttmann Mihály* rektor urat, *Dr. Hoffer Ármin*, *Dr. Löwinger Sámuel* professzor urakat és *Dr. Krémer Móric* rabbi urat, a Társulat alapító elnökét.

Tiszteletbeli taggá választottuk: *Breszlauer Artur* urat.

Kollégiumaink a tanév folyamán: ת"ר"י"ג מצוה és יבמות חולין, talmudtraktátusok voltak.

A Bacher Vilmos Önképzőkör vezető tanára Csetényi Imre volt, ifjusági elnöke Blaszi Andor, főtitkára Schönfeld Miklós. A kör rendezte a március 15-i és a hősi halottak napján tartott ünnepséget. Rendes üléseinek tárgya főképp a magyar és a héber irodalom köréből került ki. Két héber nyelvű ülés is volt, ezek egyikét Bacher Vilmos emlékének szentelték.

A kör magyar irodalmi pályázatán (Csongor és Tünde elemzése) az első díjat Teichmann Jakab III. o. t., a második és harmadik díjat Neumann Tibor IV. o. t. és Szenes Mihály III. o. t. nyerte. A német irodalmi pályázaton dicséretet kapott Singer Ödön IV. o. t. és Herczog Sándor III. o. t. A történelmi

pályázat (Magyarország hatalmi törekvései a Balkán-félszigeten) díját Herczog Sándor és Jólesz László közös munkája nyerte; Weinberger Miklós II. o. t. dicséretet kapott. A legszorgalmasabb tag jutalmát Blaszyk Andor nyerte el.

A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet Vezérlőbizottsága :

Elnök : **Székely Ferenc** udv. tanácsos.

Budapesti tagok :

Adler Gyula, a Pesti Chevra Kadisa diszelnöke.
 Dr. *Dési Géza* országgyűlési képviselő.
 Dr. *Buday-Goldberger Leó* felsőházi tag.
 Dr. *Fischer Gyula* pesti főrabbi.
 Dr. *Hevesi Simon* pesti vezető főrabbi.
 Dr. báró *Kohner Adolf* udv. tanácsos.
 Dr. *Mahler Ede* egyetemi nyilvános rendes tanár.
 tiszasülyi *Polnay Jenő*, volt miniszter.
Stern Samu, az Izr. Országos Irodájának és a Pesti Izr. Hitközség elnöke.
 csepeli báró *Weisz Alfonz* gyáros.
Wertheimer Adolf bankigazgató.

Vidéki tagok :

Dr. *Bernstein Béla* főrabbi, Nyiregyháza.
 Dr. *Biedl Samu*, a XXII. izr. községkerületi elnök, Szeged.
 Dr. *Büchler Sándor* főrabbi, egyet. m. tanár, Keszthely.
 Dr. *Herzog Manó* főrabbi, Kaposvár.
 Dr. *Kallós Henrik*, a XII. izr. községkerület elnöke, Győr.
 Dr. *Kecskeméti Ármin* főrabbi, egyet. m. tanár, Makó.
 Dr. *Kiss Arnold* vezető főrabbi, Buda.
 Dr. *Krieshaber Adolf*, a Budai Izr. Hitközség elnöke.
 Dr. *Löw Imánuel* főrabbi, felsőházi tag, Szeged.

A tanári kar tagjai :

Igazgató : **Dr. Guttmann Mihály.**

a) Theológiai tanárok :

Dr. *Guttmann Mihály* tanította a felső tanfolyamon a talmud statariét és cursoriét, a zsidók történetét és a történeti kutforrásokat az I. félévben, a II. félévben a talmud methodológiáját és a vallásbölcsezetet. Heti óráinak száma: 12.
 Dr. *Edelstein Bertalan*, budai főrabbi, tanította az alsó tanfolyam A) csoportjában a pentateuchust és a rendszeres Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

vallástant, a felső tanfolyamban a liturgiát. Heti óráinak száma: 4. Június 3-án elhunyt.

Dr. *Fischer Gyula*, pesti főrabbi, óraadó tanár, tanította a felső tanfolyamban a bibliai tudományokat és a midrást heti 6 órában.

Dr. *Groszmann Zsigmond*, pesti rabbi, óraadó tanár, tanította a gyakorlati lelkészkedést heti 1 órában.

Dr. *Heller Bernát*, óraadó tanár, tanította az *A)* csoportban a hagiographát, a *B)* csoportban a pentateuchust és a prófétákat. Heti óráinak száma: 8.

Dr. *Hevesi Simon* pesti vezető főrabbi, óraadó tanár, tanította a homilétikát, a vallásbölcseleti olvasmányokat és az I. félévben a vallásbölcseletet. Heti óráinak száma az I. félévben: 3, a II-ban: 2.

Dr. *Hoffer Ármin*, rendes tanár, tanította a felső tanfolyamon a szertartást; az alsó tanfolyam *A)* csoportjában a talmud statariét és cursoriét, a *B)* csoportjában a talmud cursoriét. Heti óráinak száma: 15.

Dr. *Löwinger Sámuel*, rendkívüli tanár, könyvtáros, az I. osztály főnöke, az internátus nevelő tanára, tanította a felső tanfolyamon a bevezetést a szentírásba és a héber gyakorlatokat, az I. félévben: a zsidó naptárt és a bevezetést a Talmudba; a II. félévben: a zsidók történetét és a történeti kutforrásokat; az alsó tanfolyamban a héber nyelvtant az I. és II. osztályban, a zsidók történetét a II—V. osztályban és a talmud statariét és a szentírást a *B)* csoportban. Heti óráinak száma: 15, majd 16.

b) Gimnáziumi tanárok:

Dr. *Csech Arnold*, az izr. tanítóképző int. rendes tanára, tanította az összes osztályokban a németet, az V. osztályban a filozófiát heti 10 órában.

Dr. *Csetényi Imre*, rendes tanár, az V. osztály főnöke, az Önképzőkör vezető-tanára, tanította az alsó tanfolyam összes osztályaiban a történelmet, a III., IV. és V. osztályban a magyart, a gyorsírást az I. és II. osztályban heti 22 órában.

Dr. *Dercsényi Móric* rendes tanár, a III. osztály főnöke, tanította a latint a II. és III. osztályban, a görögöt az I., II., III. és V. osztályban heti 24 órában.

Erényi Elemér okl. középisk. tanár, tanította a természetrajzot az I. és II. és a földrajzot a IV. osztályban heti 5 órában.

Hausbrunner Vilmos rendes tanár, jegyző, az I. osztály főnöke, a fizikai szertár őre, tanította a mennyiségtant és természetant az összes osztályokban heti 19 órában.

Perényi Tivadar okl. testnev. tanár, tanította a tornát 2 csoportban heti 3 órában.

Dr. *Reich Lajos* iskolaorvos, tanította az egészségtant a IV. osztályban heti 2 órában.

Szende Sándor okl. zenetanár, tanította az éneket az összes osztályokban heti 4 órában.

Dr. *Waldapfel József* rendes tanár, a IV. osztály főnöke, tanította a latint az I., IV. és V. osztályban, a görögöt a IV. osztályban és a magyart az I—II. osztályban heti 20 órában.

Altisztek :

Hardy Jenő I. oszt. altiszt.
Müller András műszaki altiszt.

A felső tanfolyam hallgatói.

A *-gal megjelölt növendékek iskolai év közben kimaradtak.

I.

Név:

Születési hely:

Eisenberg Béla	Nagysur
Földvári Tibor	Budapest
Gelbermann Mór	Nagygéc
Glück Miklós	Tokaj
5 Grosz Izsák	Avasfelsőfalu
Jólesz Károly	Poroszló
Klein Miklós	Sátoraljaujhely
Soltész Elek	Tolcsva
Szabó Ödön	Budapest

II.

Czimmer József	Rákoscsaba
Eckstein Miklós	Gyöngyös
Lőwy Adolf	Tokaj
Scheiber Sándor	Budapest
5 Takács Pál	Szenc

III.

Deckner Gábor	Seregélyes
Grosz József*	Büdszentmihály
Hahn István	Budapest
König Pál	Budapest
5 Márton M. Benő	Budapest
Molnár István	Hódmezővásárhely
Löwenheim Miksa	Vác
Scher Tibor	Kiskőrös
Szrulyovics Ernő	Nagyruszka
10 Wirth Ferenc	Budapest

IV.

Dr. Birnfeld Sámuel	Szeged
Deutsch Gábor	Karcag

<i>Név:</i>	<i>Születési hely:</i>
Dr. Kalmár György	Kiskunfélegyháza
Dr. Katona József	Zalaegerszeg
5 Náthán Nándor	Nagysurány
Dr. Presser Béla	Budapest
Rosenblum Manó	Budapest
Rosenzweig Rezső	Abaujszántó
Dr. Rosenfeld Jenő	Kalocsa
10 Sebestyén József	Gödöllő
Dr. Weinberger Mózes	Budapest
V.	
Dr. László István	Nagyatád
Dr. Salgó László	Budapest
Dr. Wassermann Jenő	Ujpest
Dr. Wax Aladár	Beckó

Az alsó tanfolyam tanulói.

I. osztály.

Bande Endre ism.	Kispest
Glück György	Nyiregyháza
Grünberger László	Debrecen
Kepecs Imre	Felsőszopor
5 Rosenfeld Tibor*	Miskolc
Schlésinger Miksa	Harsány
Sugár István ism.*	Budapest
Spitz László	Vis
Weisz Árpád	Veszprém
10 Ziszovits Nándor*	Miskolc

II. osztály.

Angyal Béla ism.	Hajduböszörmény
Braun Vilmos	Kispest
Fein Emil	Kisvárd
Fleischer Tibor	Szeged
5 Frenkel Andor	Balassagyarmat
Grünbaum Adolf	Budapest
Hajós György	Miskolc
Schindler József	Budapest
Weinberger Miklós	Ipolyság

III. osztály.

Friedmann Gyula	Budapest
Herschkovits László	Hajduböszörmény
Herzog Sándor	Mezőtur
Jólesz László	Poroszló
5 Koth Bernát	Putnok
Reichmann Győző	Belényes

	<i>Név:</i>	<i>Születési hely:</i>
	Sebestyén István	Budapest
	Spitzer Károly	Budapest
	Szenes Mihály	Budapest
10	Teichmann Jakab	Tállya
	Teszler Hermann	Felsővisó

IV. osztály.

	Fried Dezső	Abaujszántó
	Funk Oszkár	Pécel
	Grosz Ernő	Avasfelsőfalu
	Hirsch István	Tapolca
5	Neumann Tibor	Hatvan
	Possel János	Budapest
	Sebők Imre	Budapest
	Singer Ödön	Szatmárnémeti
	Székely István	Szarvas
10	Vogel Majer	Petrilla
	Weinberger József	Apagy
	Weisz Miksa	Nyirmada

V. osztály.

	Blasz Andor	Budapest
	Donáth György	Ujpest
	Engel Farkas	Tokaj
	Engel József	Sárvár
5	Guttman Márton	Budapest
	Komlós Ottó	Mágocs
	Krausz Henrik	Pápa
	Krausz Endre	Nyirmada
	Rosenblüth Márton	Sátoraljaujhely
10	Schönfeld Miklós	Avasfelsőfalu
	Stark László	Ujpest
	Szegál Hugó	Sátoraljaujhely
	Weiczen Jenő	Körmend

Az alsó tanfolyam tanulóinak előmenetele.

Osztály	Jeles	Jó	Elégséges	1 tárgyból elégtelen	2 v. több tárgyból elégtelen	Összesen
I.	—	2	5	—	—	7
II.	1	4	3	—	1	9
III.	—	1	7	3	—	11
IV.	—	3	9	—	—	12
V.	2	3	8	—	—	13

Statisztika.

	Adatcsoportok	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
		o s z t á l y					
a) a tanulók számának alakulása	Beirt nyilvános tanulók Osztályoztatott	10 7	9 9	11 11	12 12	13 13	
b) A tanulók kormegoszlása	1919 --- --- --- --- --- 1918 --- --- --- --- --- 1917 --- --- --- --- --- 1916 --- --- --- --- --- 1915 --- --- --- --- --- 1914 --- --- --- --- --- 1913 --- --- --- --- --- 1912 --- --- --- --- --- 1911 --- --- --- --- --- 1910 --- --- --- --- ---	2 2 1 1 1 — — — — —	1 5 1 1 — — 1 — — —	— — 3 4 1 — 2 — — —	— — — 7 2 1 2 — — —	— — — — 5 3 1 1 — 3	3 7 5 13 9 4 6 2 — 3
c) A tanulók anyanyelve	Magyar anyanyelvű Németül is tud Románul is tud Egyéb nyelven	7 — — —	9 — — —	11 — 1 1	12 — 1 —	13 1 1 —	52 1 3 1
d) A szülők foglalkozása	Kisiparos Ipari v. bányászati tisztv. Egyéb ipari v. bányászati segéderő Kiskereskedő Egyéb keresk. segédsz. (altiszt) Közlekedési kisvállalkozó Köztisztviselő (dijnok) Pap, tanár, tanító Máskéféle értelmiségi (orvos, ügyv., v. ilyeneknél alk. segéd) Nyugdíjas köztisztviselő Egyéb nyugdíjas tisztv. Hitk. alkalmazott	— — 1 1 3 — — 1 — — — 1	2 2 — — — — — 2 — — — 3	4 — — 3 — — 1 — — — 3	4 — — 4 — — — 1 — — — 2	2 1 1 4 — 1 — — 2 2 — —	12 3 2 12 3 1 1 4 3 2 — 9
e) A szülők lakóhelye	Az iskola székhelyén A várm. egyéb községeiben Egyéb Magyarország Román elcsatolt területen	2 2 3 —	3 — 6 —	3 — 7 1	4 6 1 1	2 2 8 1	14 10 25 3
f) óramulasz- tások	Igazoltan mulasztott órák Igazolatlanul „ „	275 —	703 —	921 —	1223 —	825 —	

Iskolánk benépesülése. A gimnázium az 1877/78. iskolai évben nyilott meg 25 tanulóval. A létszám fokozatosan emelkedett és 1887/88-ban elérte a legnagyobb létszámot: 106-ot. Innén ismét csökkenés állt be és 1899/1900-ban a tanulók száma 38-ra csökkent, majd ismét lassu emelkedéssel 1906/7-ben 87-re emelkedett. Ezután megint csökkenés állt be és 1920/21-ik évben a legalacsonyabb szám volt 18. Azóta ismét lassu növekedés állt be és az utolsó nyolc évben 50 és 60 között mozgott a létszám.

**A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet
felső tanfolyamán az 1933/34. tanévben
a következő előadások tartottak:**

- Szentírás:* Zsoltárok Targummal, Rásival és Biurral, tekintettel a Septuagintára és a Vulgátára. Heti 2 óra. Tanár: Fischer.
- Bevezetés a Szentírásba:* Általános bevezetés (I. félév). Részletes bevezetés (II. félév). Heti 2 óra. Tanár: Löwinger.
- Exegétikus olvasmányok:* Berésith, szemelvények Rambanból. Heti 2 óra. Tanár: Fischer.
- Midrás olvasmányok:* Midrás Echó rabbó. Heti 2 óra. Tanár: Fischer.
- Talmud statarie:* Jebámóth 10., 15., 16. Heti 5 óra. Tanár: Guttmann.
- Talmud cursorie:* Chullin 3. fej. Heti 3 óra. Tanár: Guttmann.
- Szertartástan:* Tur és Sulchan Áruch. Jóre dea 29—42. Heti 4 óra. Tanár: Hoffer.
- Bevezetés a talmudba:* Az amórák kora (I. félév). Heti 1 óra. Tanár: Löwinger. A Talmud methodológiája (II. félév). Heti 1 óra. Tanár: Guttmann.
- Zsidók története:* Nagy Sándortól a Makkabeusokig (Juda haláláig) I. félév. Heti 2 óra. Tanár: Guttmann. Bibliai történet (II. félév). Heti 2 óra. Tanár: Löwinger.
- Történeti kutforrások:* Azarja de Rossi. Heti 1 óra. Tanár: Guttmann. Ókeleti történeti párhuzamok a Szentírás történeti szövegeihez. (Gressmann és Jirku kézikönyvei alapján.) (II. félév). Heti 1 óra. Tanár: Löwinger.
- Vallásbölcshészet:* Plátó és Aristoteles rendszerének ismertetése. Majmonides egyes tételeinek fejtegetése. Heti 1 óra. Tanár: Hevesi.
- Bevezetés a vallásfilozófiába:* Hellenisztikus kor. (II. félév). Heti 1 óra. Tanár: Guttmann.
- Vallásbölcshészeti olvasmányok:* Szadja II. és III. (I. félév). Heti 1 óra. Tanár: Hevesi. Philo olvasása. (II. félév). Heti 1 óra. Tanár: Guttmann.
- Homilétika:* Elméleti rész és gyakorlat. Heti 1 óra. Tanár: Hevesi.
- Zsidó naptár:* A zsidó naptár fejlődése és mai állása. (I. félév). Heti 1 óra. Tanár: Löwinger.
- Héber gyakorlatok:* Olvasmányok a liturgiai költészet köréből. (II. félév). Heti 1 óra. Tanár: Löwinger.
- Liturgiai gyakorlatok:* Olvasmányok Majmuni kódexéből. Heti 1 óra. Tanár: Edelstein.
- Gyakorlati lelkeszkedés.* Heti 1 óra. Tanár: Groszmann.

Theologiai előadások az alsó tanfolyamon :

(A gimnáziumi tárgyak tanmenete és anyaga megegyezik az állami gimnáziumokéval.)

Szentírás: *A)* csoport. Genesis. Heti 2 óra. Tanár: Edelstein. *B)* csoport. Leviticus XXV—XXVII.; Numeri végig. Heti 2 óra. Tanár: Heller.

Szentírás: *A)* csoport. Példabeszédek végig, Királyok I. k. XII—XV. Heti 3 óra. Tanár: Heller. *B)* csoport. Jesája XXXII—XXXV., XXXVIII. és XL—LXVI. és Jeremiás I—V. Heti 3 óra. Tanár: Heller.

Talmud statarie: *A)* csoport. Sebuot 38a—49a. Heti 5 óra. Tanár: Hoffer. *B)* csoport. Béca 2a—17a. és az összes misnák. Heti 5 óra. Tanár: Löwinger.

Talmud cursorie: *A)* csoport. Megilla 2a—17a. Heti 3 óra. *B)* csoport. Makkoth 2a—18a. Heti 3 óra. Tanár: Hoffer.

Héber nyelvtan: I. osztály. Hangtan, igeragozás. Heti 1 óra. Tanár: Löwinger. II. osztály. Alaktan, rendhagyó igeragozás. Heti 1 óra. Tanár: Löwinger.

Zsidók története: *A)* csoport. Az egyiptomi kivonulástól a második szentély pusztulásáig. Heti 1 óra. Tanár: Löwinger. *B)* csoport. Majmuni halálától napjainkig. Heti 1 óra. Tanár: Löwinger.

Rendszeres vallás- és erkölcsstan: V. osztály. A vallás keletkezése, források. Vallás és babona. Vallás és tudomány. Vallás és erkölcs. Isten, világ, ember. Izrael. Kinyilatkoztatás. Bűn és erény. Lelkiismeret. Szabadakarat. Engesztelés. A család és közösség. A haza és az ember iránt való kötelességek. Heti 1 óra. Tanár: Edelstein.

Pályatételek.

Az 1933/34. tanévre kitűzött pályatételek közül 2 pályatételre érkezett 3 pályamű, amelyekről a bíráló tanárok a következő birálatot irták:

Birálat.

a)

A כללי שבועה דאורייתא על פי ש"ם ופוסקים (jogi eskü a talmudban) c. pályatételre két pályamunka érkezett be.

1. A למדו היטב דרשו משפט jelige alatt benyújtott munka 13 pontra osztja az egész anyagot és helyes megértéssel referál a fogalmakról. Részben többet, részben kevesebbet nyújt a meg-

kivánnál. Pályázó nem indul ki az első forrásokból, a talmudból és kommentárjaiból, hanem ahelyett törekedett hasznosítani a decizirok, különösen a **טוש"ע** készen elrendezett anyagát. Ebből magyarázható, hogy nem jutott eredetibb beosztáshoz, és hogy nélkülözhető részleteknek is adott helyet. A **שבועה** **דאורייתא** képe nem teljes, mert csak **שבועת הדיינים** és **שבועת המקדון** vétetett figyelembe. Hiányzik a **נדר** és **שבועה** szembeállítása is. Egyébként elárulta a pályázó, hogy a szakirodalom forgatásában járatos, és határozott jelét adta annak is, hogy képességei tudományos irányban is fejleszthetők. Erre való tekintettel odaitéltetett neki a kitűzött pályadíj fele.

A jeligés levélből Eisenberg Béla 1. éves hallgató neve tünt ki.

2. A **שלום** jelige alatt benyújtott pályamunka tágabb világi szakirodalommal dolgozik, de sajnos itt is az első források a rövidebbet huzzák. Pályázó az idézett irodalomból folyó jogi distinkciókat nem hasznosította eléggé témája javára. Nem domborította ki eléggé a zsidó eskü sajátos jellegét. Josephus és Philo nem vétettek figyelembe. Az eskü fogalma itt is, mint az első munkában hiányos. De elvitathatatlan a jó kezdet és jogos a remény, hogy pályázó a jövőben, nagyobb szorgalom kifejtése mellett, értékes munkát nyújthat. Ezen az alapon odaitéltetett neki a pályadíj fele.

A pályadíj nyertese Dr. Salgó László V. éves hallgató.

b)

Az 1933/34. tanévre kitűzött vallásfil. pályatételre beérkezett egy dolgozat, **ירת א' לימת** jelige alatt.

Szerző tanulmányozta a szakirodalmat. A szöveget összehasonlította a görög irodalom megfelelő részeivel. A szöveg tartalmát filozófiai szempontok szerint csoportosította. Dolgozata elárulja, hogy ilyen tárgy tanulmányozásához kellő előképzettséggel bír. A kitűzött pályadíjat megérdemli; annak odaitélését és kiadását javasolom.

Pályadíjnyertes: Deutsch Gábor IV. éves hallgató.

Budapest, 1934. június 18.

Dr. Hevesi Simon.

Könyvtár.

Könyvtárunk statisztikai szempontból fejlődést mutat. Ez azonban úgy keletkezett, hogy egy nagyobb gyűjteményhez jutottunk Dr. Spitzer József ur útján (Dr. Hoffer Ármin tanár ur közbenjárására). A vásárolt könyvek egy részét a templom jövedelméből fizettük ki. A rendelkezésre álló állományból a legszükségesebb kiadásokat is alig tudtuk fedezni.

Nagy hálaóra kötelezte oktatásügyi kormányunk könyvtárunkat nagylelkű intézkedésével, amellyel megengedte, hogy a többi általánynál elért esetleges megtakarításokat a könyvtár céljaira felhasználjuk. Ezt a kegyes engedélyt az idén csak kevésbé tudtuk felhasználni, mert különböző rendkívüli kiadások merültek fel. Reméljük, hogy a következő esztendőben módunk lesz ezen engedély révén könyvállományunkat szaporítani.

A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium ez esztendőben is több értékes munka adományozásával gazdagította könyvtárunkat. A következő folyóiratokat pedig díjmentesen küldötte: Budapesti Szemle, Debreceni Szemle, Minerva, Magyar Szemle, Napkelet, Széphalom, Testnevelés.

Több folyóiratot Dr. Blau Lajos ny. igazgató adományozott könyvtárunknak. Dr. Hevesi Ferenc, Dr. Löwinger Sámuel és Dr. Friedman Dénes, a Magyar Zsidó Szemle szerkesztői is átengedték a csefefolyóirataikat a könyvtárnak (Protestáns Tanügyi Szemle, Protestáns Szemle, Religio, Remény, Uj-kor, Népünk stb.).

Könyvtárunkat ajándékainkkal gyarapították még:

Dr. Adler Cyrus rector, Philadelphia.

Blau Lajos Talmudtudományi Társulat, Budapest.

Budapest Szfv. Statisztikai Hivatala (16 kötet).

Central Conference of American Rabbis.

Chevra Kadisa, Nyiregyháza.

Communita Israelitica, Ancona.

Dropsie College, Philadelphia (2 kötet).

Dr. Eisenstein Áhron főrabbi, Cieszyn.

Erdély-Bánáti Rabbiegyesület, Timisoara.

Dr. Frenkel Bernát vallástanár, Budapest.

Dr. Gellért Áron ügyvéd, Budapest.

Dr. Guttmann Mihály igazgató, Budapest (3 kötet).

Dr. Heinemann Isac tanár, Boroszló.

Hebrew Union College, Cincinnati (2 kötet),

Dr. Illyefalvi I. Lajos, Budapest.

Izraelita Magyar Irodalmi Társulat, Budapest.

Izsóf Alajos.

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

Dr. Jakab Jenő rabbi, Gyöngyös.
 The Jewish Institute of Religion, New-York.
 The Jewish Theological Seminary of America, New-York.
 Jüdisch-Theologisches Seminar, Breslau.
 Dr. Katona József hallgató, Budapest (2 kötet).
 Katzburg Emánuel nyomdász, Berlin.
 Dr. Kiss Arnold vezető főrabbi, Buda.
 Dr. Klein Sámuel egyetemi tanár, Jerusalem.
 Kőműves Géza, Mátészalka.
 Krausz Gusztáv, Budapest.
 Kroch család, Leipzig.
 Kun Gyula tanár hagyatékából (5 kötet).
 Özv. Láng Kálmánné (19 kötet).
 Dr. László István hallgató, Budapest (2 kötet).
 Dr. Leszlényi Imre ügyvéd, Budapest (7 kötet).
 Dr. Löw Immánuel főrabbi, Szeged (6 füzet).
 Dr. Löwinger Sámuel tanár, Budapest (2 kötet).
 Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal (2 kötet).
 Nemoy Leon, New-Hawen.
 Pesti Izraelita Hitközség Elöljárósága.
 Dr. Pongrácz József főisk. igazgató, Pápa.
 Rabbiner Seminar, Berlin.
 Dr. Richtmann Mózes tanár, Budapest.
 Dr. Salgó László hallgató, Budapest.
 Schocken Verlag, Berlin (2 kötet).
 Dr. Silberfeld Jakab főrabbi, Békéscsaba.
 vitéz Somogyi István, Budapest.
 Dr. Spitzer József, Budapest (146 kötet).
 Dr. Stern Salamon okleveles rabbi, Budapest.
 Szegedi Zsidó Hitközség.
 Dr. Szemere Samu igazgató, Budapest (2 kötet).
 Szendy Károly, alpolgármester, Budapest.
 Trieszti Általános Biztosító Társulat.
 University of the State of, New-York.
 Dr. Weinberger Mózes hallgató, Budapest.
 Prof. Wolfsohn, Harry A., Cambridge.

Fogadják könyvtárunk jótevői legmelegebb hálánkat.
 Ajándéku kaptunk 257 kötetet, vásárlás utján pedig 122 kötetet szereztünk be.

Könyvtárunkat az intézet tanárain, hallgatóin és tanulóin kívül rabbik, zsidó és nem zsidó tudósok és érdeklődők vették igénybe.

A történeti könyvtárat Dr. Csetényi Imre, a magyar könyvtárat pedig Dr. Waldapfel József tanár kezelte.

A könyvtárőri tisztséget jeles hallgatóink: Hahn István és Márton Benő urak látták el nagy hozzáértéssel és lelkiismerettel, amiért könyvtárunk háláját érdemelték ki.

Elszámolás a templom bevételeiről és kiadásairól.

Bevételek:

Maradvány a mult évről	304.14 P	Grosz Károly	10. — P
Időközben befolyt hátralékok	111.57 „	Fried Jenő	30. — „
Templomülésekért	3587.— „	Hoffer Zs.	10.— „
Grosz Miksa	20.— „	Grof M.	5.— „
		Gombos	5.— „
		Kohlbach S.	3.— „
			<hr/>
			4085.71 P

Kiadások:

Templomszolgálat, takarítás és istentiszteleti szükségletek	587.46 P	Könyvtár céljaira	434.54 P
Funkciókért a hallgatóknak és növendékeknek	2250.66 „	Internátus „	474.86 „
		Kisebb kiadások	153.44 „
		Maradvány	184.75 „
			<hr/>
			4085.71 P

Écz Chájim.

Tisztikar: *Dr. Guttmann Mihály* elnök, *dr. Körmöczy Zoltán* pénztáros, *Hausbrunner Vilmos* jegyző. A választmány tagjai: *Adler Gyula*, *dr. Endrei Henrik*, *Eppler Sándor*, *dr. Farkas József*, *dr. Szemere Samu*, *Weisz Henrik*, *Wertheimer Adolf* és a tanári kar tagjai.

Dr. Blau Lajos, dr. Elsass Bernát, dr. Kecskeméti Lipót és dr. Kohlbach Bertalan, annak emlékére, hogy 50 évvel azelőtt együtt voltak az intézet tanítványai, az Écz Chájim egyesületnél 400 P összegű alapítványt tettek, amelynek kamatait évenként a talmudból legjobb előmenetelt tanusító tanuló kapja. Az összeget 1930. augusztus hó 27-én befizették az egyesület pénztárába, amely azt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank józsefvárosi fiókjánál helyezte el a 104 030. sz. betétkönyvecskén.

A miniszteri jóváhagyás 90.570/1933/VIII. főosztály sz. a. 1933. június 12-én kelt. Így az idén 4 év kamataiból 4 tanulót részesíthetünk jutalomban.

Az Écz Chájim kezelésében 10 kamatozó alapítvány van, 5086 P értékben.

Az Écz Chájim Egyesülethez 1933/34. tanévben a következő adományok és tagdíjak érkeztek:

Dr. Abonyi Jenő	4.—	Greiner Soma	20.—
Abonyi izr. hitk.	48.29	Grosz Antal	23.—
Ákos Géza	2.—	Grosz Hermann	2.—
Alapítványi kamatok	218.—	Grosz Imre	5.—
Bacher Ernő	20.—	Grosz Károly	20.—
Benedek György	5.—	Grosz Miksa	15.—
Benedek László	5.—	Dr. Groszmann Zsigmond	5.—
Dr. Bernstein Béla	5.—	Dr. Grün Albert	2.—
Beregi Mór	3.—	Grünbaum Hermann	10.—
Dr. Bergsmann Ignác	10.—	Grünberger Sándor	5.—
Bisseliches Salamon	10.—	Grünhut Ödön	5.—
Bisseliches Mózes	20.—	Győri izr. hitk.	50.—
Biró Imre	2.—	Hatvani Chevra és hitk.	25.—
Dr. Blau György	25.—	Haas Lajos	10.—
Dr. Blau Lajos	10.—	Hajós Gyula	5.—
Blum A.	2.—	Hausbrunner Péter	5.—
Dr. Braun Salamon	10.—	Hausbrunner Mór	5.—
Breslauer Artur	50.—	Halász Béla	5.—
Breuer Albert	5.—	Hausbrunner Vilmos	10.—
Dr. Boros István	1.—	Hecks Sándor	13.—
Budai izr. hitk.	225.—	Dr. Herzog Manó	10.—
Dániel Ernő	10.—	Hirschbein Salamon	3.—
Dénes Adolf	4.—	Hirschler N.	5.—
Dévény Sándor	7.—	Hoffer N.	20.—
Deutsch Andor	2.—	Honig N.	4.—
Deutsch F.	2.—	Hoselitz Árpád	4.—
Deutsch Samu	5.—	Horovitz Sándor	2.—
Ecker Sándor	10.—	Dr. Hunwald N.	10.—
Eisler Emil	10.—	Kahin Ábrahám	5.—
Engel Sándor	5.—	Kállai Jakab	5.—
Dr. Farkas József	100.—	Dr. Kammer Manó	5.—
Farkas Mihály	15.—	Dr. Klein Móric	—
Fein Márton	2.—	Klein Ignác	5.—
Fehner Adolf	2.—	Klein Artur	3.—
Dr. Fischer Gyula	10.—	Klein Ernő	2.—
Dr. Fischer N.	5.—	Klein Jenő	5.—
Fried Jenő	22.—	Dr. Kohlbach Bertalan	10.—
Dr. Friedman Dénes	5.—	Kohlbach Simon	5.—
Friedmann T.	2.—	Korein Mihály	3.—
Friedmann Kornél	5.—	Komját Ernő	5.—
Frisch Adolf	2.—	Kun Márton	5.—
Gerő Adolf	8.—	Dr. Láczer Dénes	5.—
Goldstein Mór	2.—	Dr. Lakatos A.	5.—
Gombos Jakab	2.—	Landler József	10.—
Ginzler Hermann	55.—	Láng Pál	2.—

Dr. Lichtmann Mór	5.—	Rusznyák Béla	4.—
Lipótvárosi templomkörz.	47.—	Sabbath I.	2.—
Lówy Miklós	5.—	Schein Gyula	5.—
Dr. Löwinger Sámuel	5.—	Schenk Adolf	10.—
Dr. Mahler Ede	80.—	Dr. Schlesinger Sámuel	5.—
Mezey Sándor, Barcs	20.—	Schönberger Károly	1.—
Nagykőrösi izr. hitk.	24.28	Dr. Schönfeld József	5.—
Nagykőrösi szentegylet	5.—	Schönvald Lipót	—
Nagykőrösi nőegylet	5.—	Schreiber Izidor	10.—
N. N. adománya	40.—	Schwartz A.	5.—
Ormos Mór	4.—	Schwartz Béla	5.—
Pécsi Chevra Kadisa	10.—	Schweitzer Zoltán	10.—
Pécsi X. egyházkerület	10.—	Sélinger Sándor	20.—
Pécsi Egy. Izr. Menza	10.—	Dr. Silberstein Adolf	10.—
Pécsi Izr. Hitközs.	10.—	Spitzer Jenő	10.—
Pécsi Izr. Nőegylet	10.—	Stern Ödön	10.—
Pécsi Izr. Tápintézet	10.—	Strassmann József	20.—
Pécsi Pro Palesztina	10.—	Steiner Oszkár	10.—
Pécsi Rófé Hólim	10.—	Steiner N.	10.—
Pécsi Talmud Tóra	10.—	Szegedi Izr. Hitközség	100.—
Dr. Wallenstein Zoltán	10.—	Székesfehérvári Izr. Hitk.	20.—
Pesti Chevra Kadisa	100.—	Dr. Szilasi Ferenc	10.—
Pesti Izr. Hitközség	200.—	Tapolcai Izr. Hitk.	70.—
Perl Farkas	4.—	Ujpesti Chevra Kadisa	50.—
Dr. Pfeiffer Izsák	5.—	Vadnai Elemér	4.—
Pichler Fülöp	5.—	Dr. Waldmann Ernő	10.—
Princz József	50.—	Weisz Simon	10.—
Rauslitz Gyula	2.—	Dr. Winkler Ernő	5.—
Dr. Reisz Sándor	2.—	Zilzer Adolf	4.—
Róna Ármin	10.—	Zsolnai Chevra Kadisa	27.78.
Dr. Rubinstein Mátyás	5.—		

A növendékek segélyezése.

(Internátus és menza.)

A lakásbérleti korlátozásoknak a múlt évben történt megszüntetése végre lehetővé tette, hogy a Freund József és neje alapítványi házat teljesen átadhattuk eredeti rendeltetésének. A ház III. és IV. emeletén még bérben volt 3 lakást 1933. november elsejére felmondottuk. A lakásokat, amelyek egynek kivételével nagyon elhanyagolt állapotban voltak, rendbe kellett hozatnunk, rajtuk kisebb mérvű átalakítást végeztetnünk és az internátus céljaira megfelelően felszerelnünk. Ehhez azonban az alapítványnak nem volt semmi fedezete. Az Écz Chájim segítő egyesület választmánya a múlt iskolai év elején a költségek fedezésére 2000 P összeget szavazott meg. Ezt a határozatot a közgyűlés is elfogadta. Amint az Écz Chájim egyesület

zárszámadása mutatja, ezt az összeget valamivel túl kellett lépünk. Az egész III. emeletet a rabbiképző kapta és tekintettel arra, hogy a tanítóképző a II. emeleten egy 2 szobás lakást kapott, még a IV. emeleten is egy szobát. Így internátusunknak 8 nagyobb és 3 kisebb szobája van, köztük egy beteg-szoba. Ezekben elhelyezést nyert 44 növendék: 30 alsó és 14 felső tanfolyambeli. Az internátus nevelő tanára Dr. Löwinger Sámuel volt.

Nagy hálával tartozunk Budapest székesfőváros nagytekintetű tanácsának, hogy ebédeltetési akciójában a mi szegénysorsu növendékeinket is részesítette. Ez tette lehetővé a tanítóképzővel közös menzánknak fenntartását. A menza vezetését az igazgatóné öméltósága és Rosenberg Sándorné önnagysága voltak szivesek vállalni. Ezért e helyen is hálás köszönetünket fejezzük ki nekik.

Reggelen és ebéden kívül egyéb segélyekben is részesítettük növendékeinket: segélyeket adtunk a hallgatók egyetemi tandijára, a szegényebbeket tankönyvekkel láttuk el. Gyógykezelésükről gondoskodtunk, kirándulások költségeit fedeztük, pálya- és jutalomdíjakat adtunk és kisebb pénzbeli segítségeket is. Köszönettel tartozunk a Pesti Izr. Hitközség előljáróságának, hogy beteg és szegénysorsu növendékeinket ingyen kórházi ápolásban részesítette.

Az »Écz Chájim« egyesület kimutatásaiban szereplő adományokon kívül a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Ur az idén is 3.500 pengőt adott menza-segélyként, a Pesti Chevra Kadisa 2.400 pengőt, a Pesti izr. hitközség 1.760 pengőt. Természetbeni adományokkal a következők támogatták a közös menzát:

Franck Henrik 10 kg. pótkávé, Szent István tápszerművek 5 kg. pótkávé, 5 kg. malátakávé, Albus szappangyár 100 drb. kézmosószappan, Baeder szappangyár 200 drb. kézmosószappan, Meinel Gyula 10 doboz cacao, Rosenberg István 8 kg. szőlő, Rosenberg Sándorné 32 kg. hal, 120 drb. kalács, 140 drb. narancs, 350 drb. tojás, Reiner és Biró 10 l. ecet, Engländer Árpád 6 kg. kenyér, 14 kg. kalács, Winterstein P. és Fiai 10 kg. szilvaiz, Wollstein F. 50 kg. burgonya, Kőbányai malátagyár 22 kg. malátakávé, Erdélyi Zsigmond 85 kg. liszt, Hoffmann Testvérek 25 kg. bab, Szenes Mór 50 kg. bab, Pannonia Tejkereskedelmi Vállalat hetenként 17 lit. tej, 3 kg. túró és 1/2 kg. vaj, Dr. Halpert Salamon, Tapolca 28 liter husvéti bor, Lázár Márkus havi 1 l. bor, Csóti lapterjesztő vállalat havonta 10 kg. makulaturapapír, Huselosztó r. t. 5 kg. borjúhús, Tauber Áron 5 kg. borjúhús, Budafoki Zománcdénygyár 3 drb. 25 literes lábos.

A befolyt adományokon kívül Dr. Guttmann Mihályné és Rosenberg Sándorné urasszonyok az idén végzett rabbik tiszteletére 45 teritékes vacsorát rendeztek.

Az Omike hallgatóinak kedvezményes áron adott ebédet menzánk. Az ifjuság minden egyes jóttevőjének hálás köszönetet mondunk adományáért.

A készpénz bevételek és kiadások a következők voltak:

Bevétel.

A Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. minisztérium menzasegélye	---	---	---	---	---	3500.—	P
A Pesti Chevra Kadisa szubvenciója	---	---	---	---	---	2400.—	„
A Pesti Izr. Hitközség szubvenciója	---	---	---	---	---	1760.—	„
Adományok és tanulói hozzájárulás	---	---	---	---	---	581.70	„
Az Écz Chájim segélyegylettől	---	---	---	---	---	5191.43	„
						<u>13433.13</u>	P
					Összesen		

Kiadás.

Reggelire	---	---	---	---	---	2025.56	P
Az ebédeltetés költségeire	---	---	---	---	---	3964.25	„
Tandijra, tankönyvekre, pálya- és jutalomdíjra	---	---	---	---	---	2205.16	„
Az internátus kibővítésének költségeire	---	---	---	---	---	2243.05	„
Rendkívüli segélyre, gyógykezeltetés stb.	---	---	---	---	---	2095.11	„
						<u>13433.13</u>	„
					Összesen		

Az Écz Chájim Egyesület ez idei közgyűlését szeptember havában tartja meg, s így a zárószámadást csak a jövő évi Értesítőben közölhetjük.